

Sovjettisku missil-støðirnar í Vietnam

AMERIKUMENN VITA IKKI UM TEIR SKULU VÁGA SÆR AT BUMBA HESAR STØÐIR

Í HESUM DOGUM FARA FRAM ÖGVULIGA TÝDNINGAR MIKLAR SAMRÁÐINGAR FYRI AFTURLÆTNUM HURÐUM Í WASHINGTON. SAMRÁÐINGARNAR SNÚGVA SEG UM, HVUSSU USA SKAL BERA SEG AT MÓTVEGIS TEIM-UM MISSILSTØÐUNUM, SUM RUSSAR ERU Í FERÐ VIÐ AT BYGGJA NÆRHENDIS HANOI OG HAIPHONG Í NÖRÐ-URVIETNAM

Talan er um loftverndarmissil, sum amerikumeni nevna SAM-2. Hesir missilir eru heilt einastandandi beinraktrir, og tað var við til-likum missilum, ið russar skutu niður amerikanska njónsaraflög-farið U-2 yvir russiskum landaoki. Tað var hesar missilir, Khrustjov ikki vildi flyta burur av Kuba; men sum hann tó ikki vildi loyva Fidel Castro at brúka móti ameri- kanskum flögforum, ið flúgva yvir oynni.

Amerikumenn vita av, at russar í minsta lagi eru í ferð við at bygja tær slíkar støðir í Nörð-urvietnam, og spurningurin er nú, um teir skulu tosa at bumba hesar støðir í grús, aðrenn tær eru lidnar og til reiðar at veita amerikamotnum reðuligastu tap.

Hetta er torførur spurningur at svara uppá. Fyribils tykist John-son, forseti, at lurta mest eftir teimum sivilum, sum eru inni til-likum tiltøkum, men hann vendir ikki deyva oyra til, tá teir mil-iteru krevja støðirnar oyddar bein-angvin.

Av avgerandi týðningi er tað, at amerikumeni ikki eru í krígg við Sovjet. Bæði londini royna tvørturimóti at nærka seg hvørjum øðrum. Tað vildi avgjört ikki havt góða ávirkan, um amerikumeni við hørdum bumbaúlopum drupu russar í stórum tali.

Eitt annað mál er, at USA hó-ast síni bumbaúlop ikki formelt er í krígg við Nörðurvietnam. Endamálið við bumbaúlopunum hevur ikki verið at gjørt so stóran skaða sum gjorlist, men heldur at trýst Nörðurvietnam til at binda fríð.

Av hesum orsökum hevur hvørt einasta bumbumál í Nörðurviet- nam verið valt eftir gjallari um- høgum — vegir, brýr o. t. Teir hava gjallað ansað eftir, at einki verður, at henda sivilfólkunum undir álopunum. Fara teir undir at bumba nevndu missilstøðir, sum liggja so nær teimum stórbýum, kann tað ikki umbera seg, at sivil- fólk í tiggjútúsindatali verða at lata liv.

Teir militaru siga, at ameri-

kansku bumbaúlopini als onga ávirkan hava havt. Nörðurviet- namesarar eru bara vorðir harð- rendari enn nakrantíð áður. Skulu teir fáast at dvina, verður neyðugt at gera teimum helviti heitt fyrr ella seinri. Tað verður neyðugt at leggja allar teirra idna í sor, og hann er mest sum allur at finna í Hanoi og Hai- phong, og hetta má gerast, aðrenn uncle Sam noyðist at ofra í tús- indatali av sínum bestu synum, orsakað av sovjettisku missil- støðunum.

Men teir sivilu eru ikki til reið- ar at geva seg undir hesi sjónar- mið. Teir gera greitt, at sovjettiski vápniini einans tæna verjuendamá- um og kunnu ongatíð hava nakra ávirkan á krígg í Suðurvietnam, sum er og verður hin avgerandi slagmarkin. Tað er ikki sagt, at Vietcongheirurin leggur vápnini frá sær, sjálvt um bæði Hanoi og Hai- phong verða javnaðir við jörð- ina.

Men tað eru eisini alheimspe- litisk viðurskifti, ið gera seg guld- andi, og tey telja ikki so lítið við í hesum máli.

Tá ið USA hevur lagt uppi í Suðurvietnam, er tað fyrri at forða Kommuniskina at tróðka seg longur fram í Suðursiá. Í hesum máli renna áhugamál USA og Sovjet saman. Hvát enn Kosygin og aðrir siga alment, og sjálvt um hesir altíð eru fúsir at vinna kommunismuni nýggjar sigrar, so hava teir ongan áhuga fyrri tilikum, um so er at kines- arnir verða at heysta fruktir- nar av tí. Heldur er tað av áhuga fyrri USA, at sovjettiskar her- støðir eru í Nörðurvietnam — eisini tað er ein viss borgin fyrri, at kinesarnir ikki gera ov mik- ið um seg.

Washington hevur góða grund at lurta eftir vissum sovjettiskum sjónarmiðum. Russar hava mótmelt amerikansku bumbaúlop- um og eru komir við ymiskum hóttanum; men í sambandi við undirhondssamráðingar, ið stóðugt fara fram, hava russar heitt á amerikumeni um ikki at bumba Hanoi og Heiphong. Um so var vildu russar verið noyðir at sent Nörðurvietnam onnur vápn, enn bara tilik, ið duga til verju og ikki til álopsendamá. Gerast bar- dagarnir í Nörðurvietnam ov vitt- fevndir, verður hetta at skapa mikla ósng millum heimstins kom- munistaflokkar, og tá torir Sovjet ikki at lata eitt lítið land náði- leyst uppi hendurum á kinesaru- num. Teirra stóða er nóg trupul framanundan, at kinesarnir briga russum, at teir svíkja kom- munismuna, og arbeidda hond í hond saman við amerikansku im- perialistunum.

Pf. J. F. KJØLBRO

Telegrammadr.: „Kjølbro“ - Telf. 5489 (6 linjur) - Telex 20

Handilsvirkir

Allar vanligar vorur í heil- og smásølu.

ÚTGERÐARFELAG
ÍSVERKIR og KULDAGOYMSLUR
HERMETIKKIDNADUR
FISKAMJØLS- og SILDAMJØLSVIRKI
KLAKSVIKAR SLEIPSTØÐ (mekaniskur verkstaður) ger alt vanligst skipsarbeiði og nýbyggingar.
KLAKSVIKAR BKIKKSMÍÐJA Sanitetsvorur, rør. Ger alt vanligst blikksmíðjuarbeiði og rørlaggingararbeiði.
Setur upp miðstöðuhitaverk.

Innflutningur:

Matvorur, klædnavorur, salt, kol, olja, timbur og bygnings- tilfar. Allar vorur til skipaútgærd.]

Útflutningur:

Fiskaflokk, ísfiskur, saltfiskur, klippfiskur, hermetikk.

Vágs kirkja

EFTIR ÁHEITAN PRENTAÐ VIT UPPAFTUR GREININA HJÁ J. DAHL, SÁLA, UM VÁGS KIRKJU. HON STØÐ AV FYRSTAN TÍÐ Í VÁRDANUM BIND IX 1929

Sum flest øllum man vera kunnugt, hevur tað frá gamlari tíð verið síður at lova olmuusu til kirkju- na suðuri í Vági. Vit minnst oll orðini í grindavisuni:

»Kirkjan í Waagi paa Sudero, vi skjenke et Altersmykke.«

At henda kirkjan hevur verið ein slík olmuusukirkja, ella votiv- kirkja, sum tey kalla tað, man koma av, at hon sjálv, sum søgnin er, skal vera givin í olmuusu.

Nú tá ið nýggj kirkja verður gjord í Vági, og hon verður flutt burtur av sínum gamla staði, har sum kirkjunar har í bygdini hava staðið hvør aftan á aðra, kann tað vera grund til at minnst søguna um hesa kirkju.

Sogan er eftir gamla manna frá- sogn í Vági henda:

Ein múgvandi einkja í Noregi, sum hevði mist mann sín á sjón- um, gav eina kirkju í olmuusu. Hon læt allar stórvíðir gera til, bant hann saman, og slepti honum út á sjógv, og hon legði tað lyftið við, at har sum henda kirkja rak á land, har skuldu tey eiga hana.

Kirkjan rak til Føroya. Hon kom suður gjøgnum Nólsoyarfjørð, Nólsoyingar vórðu varir við henda merkliga reka og fóru eftir honum og royndu at fáa hann til sín; men tað evdnadist teimum ikki, og teir noyðust at sleppa honum.

Kirkjan kom so rekandi inn á Vágstjørð, og rak sjálv á land á staði, sum síðan kallast á **Kirkju- klett**. Har varð hon sett upp, og har hava allar kirkjurnar í bygd- ini síðan staðið, hvør aftan á aðra.

Allur bygdin var tilgjörður og samanbundin í ein flaka, og stokkaviður skuldi tað vera. Ein bjálki restaði, tá ið kirkjan var komin upp á land; — hann mundi vera slitaður burtur úr flakanum, tá ið Nólsoyingar baksaðu við hann; men hesin bjálkin kom eitt sindur seinni av sær sjálvum rekandi inn í fjórðin, og varð soleið- is eisini settur á kirkjuna.

Hessu langt tað er síðan hetta hendi, vita menn ikki fyrri víst; men henda gamla kirkjan, sum nú stendur, sigst at vera fjórða kirkja- an frá hinari, sum kom rekandi.

Við kirkjuni fylgdi ein **gróð- steinur**. Slíkur steinur er hildin at hava tey evni í sær at kunna geva heilsabót. Og hesin gróðsteinur, segdu tey, gróddi øll sár á teim- um, sum nomu við hann. Ikki bert har í bygdini nýttu tey hann, men eisini fólk úr ymsum øðrum bygdum sóktu hjálp hjá honum.

At endanum var hesin steinurin kortini forkomin, av tí at tey hildu, at fólk gjördu ov nógv av at nýta hann; tey høvdu hann beinan vegin sum ein **avgud**. Fleiri ferðir varð hann kastaður út á fjórðin, men hann rak aftur á land so hvørt. So varð hann kastaður á sjógvin fyrri vestan, og tá kom hann ikki aftur.

Nokur sprek úr teirri kirkjuni, sum kom rekandi, hava síðan gjøgnum tíðirnar verið flutt í kirkju eftir kirkju, og verið havd har til áminnisi, sum dyrir halgi- lutir. Í teirri kirkjuni, sum var undan hesari, sum nú stendur, vóru nokur stólahovd úr teirri

gomlu kirkjuni, og umframt ymis sprek í tróðrunum. Á stólahovd unum sigst at hava verið ymist **skurðverk**, mest fólkaandlit.

Tá ið henda kirkjan, sum nú er, varð gjord, legdu teir hesi stóla- hovdini niður undir gólvið innari í køri, undir altari og prædiku- stóli. —

Í gomlum bókum um Føroyar havi eg einki kunnað funnið um henda tilburð, sum søgan sigur frá.

Men tann kommissionin, sum árið 1709 gav eitt yvirlikt yvir standin og viðurskiftini í Føroy- um, sigur í frágreiðing síni um Vágskirkju m.a. tað, at í kirkjuni er: »Vorherre paa Korset at Træ udhugget over Korsdøren.«

Nakað ólíkt er ikki nevt í frá- greiðingini um nakra aðra kirkju í Føroyum.

Man hetta ikki vera eitt minni um nakað, sum verið hevur fram- man undan, og ein vitanisburður um, at nakað kann vera í hini gomlu søguni um kirkjuna, sum varð givin í olmuusu og kom rekandi til Føroya?

Í hesari søgu kommissionis frá- greiðing verður tað eisini skilað til við Vágskirkju, at »den her endnu tilgode 12 fl. 18½ skind, af Aarsag at mange her i Landet, naar de ere i en eller anden Nød, udlover og giver til den, hvor den første Lutherske Prædiken skal være holdt i Færo.«

Eftir hesum skuldi grundin til at fólk, sum vóru stódd í neyð, góvu olmuusu til kirkjuna, vera tann, at har varð hin fyrsta lu- therska prædikan hildin í Føroy- um (um hetta hava vit frásagnir aðrar staðið), meðan søgan sigur, at grundin var tann, at kirkjan sjálf var givin í olmuusu og man hetta helst vera tað rætta. —

Síðurin at lova burtur olmuusu man nú helst vera avlagdur í Føroy- um yvirhovur. Men tað kann vera ein spurningur, um vit ikki eiga at taka henda gamla sið upp aftur á nýggjan hátt. Hugurin at geva gávur eigur ikki at dugggja bertur, umenn vit ikki longur geva beinleiðis olmuusu. Kunna vit ikki nú, istaðin fyrri at lata ol- muusu til eina, serstaka kirkju, lata alla Føroya kirkju sum hon er vera votivkirkja okkara og geva gávur til hennara?

Á henda hátt kundu vit við tíð- ini fingið ein grunn, so at ymis góð endamá, okkara føroysku kirkju til frama, kundu verið út- int.

Eg seti hetta fram her til um- hugsunar.

J. Dahl.

Verlisi

Stórt verilsi við centralhita — atgongd til te-køk — til leigu.

Bill. mrk. 6503.

PARTISANLEDEREN

I oktober 1940 holdt det jugo- slaviske kommunistpartiet sin femte kongress i nærheten av Zagreb. Villaaen var godt bevoktet. Tito ledet møtene og status ble gjort opp. Medlemstallet var nå til 12000 medlemmer som var villige til å ofre livet for saken. Og det var en pen fremgang. Utdomsfor- bundet under Ivo-Lolo Ribars ledelse kunne melde om 3000 medlemmer. Partiet var herdet under kampens hete. Dette kom godt med i krigen mot aksemaktene og deres innenlandske medhjelpere. Kongressen varte i tre dager. Tito talte tilslutt og sa: »Kamerater!

Skjebnesvangre dager står foran oss. Fram for kampene. Vi vil holde vår neste kongress i et land som er fritt for fremmede og fritt for kapitalismen!« Det gikk fem år. Titos ord var gått i oppfyllelse.

Da Tyskland besatte Jugoslavia var Tito hos noen venner i Zagreb. Motstanderne visste nå å fortelle at han var flyktet til Mos-

kva. Men de ante ikke at ingeni- ør Babitsj som hadde både villa og en gammel Ford var Tito.

Alikevel kom politiet på sporet etter ham fordi det i nabolaget fantes en ussel angiver. En av Titos slektninger fikk advart ham og han kom seg av gårde til Beograd. Der traff han sammen med sine nærmeste medarbeidere, menn

som Kardelj, Rankovitsj, Djilas Vukmanovitsj alle de som skulle bety så meget både under parti- sankampene og i etterkrigstida. De kalte Tito for »gammerne« »Stare som det heter på serbo-kroatisk.« Konferansen ble overmåte viktig og betydningsfull når det gjaldt de store linjene i partisanesenes strate- giske opplegg. Alle ville de

kjempe landet fritt for fremmede tropper. De bodde krefter i det jugoslaviske folk som senere vant en hel verdens beundring og respekt. Jugoslavia kvittet seg av med monarkiet og det førte til Titos maktovertakelse. Det ble fire års lang kamp, en tid fylt av lidelser. Oppoffrelse og savn. Landet må erobres tilbake bit for bit.

»Død over fascismen, — Frihet for folket!« Under den ene parol- en gikk de jugoslaviske partisa- nene til en kamp på liv og død mot en overmektig fiende med enorme resurser til rådighet. I disse årene er Jugoslavias historie, Titos historie!

(Framhold)

Josip Broz Tito

av FRIDTJOF DIESEN

kva. Men de ante ikke at ingeni- ør Babitsj som hadde både villa og en gammel Ford var Tito.

Da Tyskland besatte Jugoslavia var Tito hos noen venner i Zagreb. Motstanderne visste nå å fortelle at han var flyktet til Mos-

kva. Men de ante ikke at ingeni- ør Babitsj som hadde både villa og en gammel Ford var Tito.

Alikevel kom politiet på sporet etter ham fordi det i nabolaget fantes en ussel angiver. En av Titos slektninger fikk advart ham og han kom seg av gårde til Beograd. Der traff han sammen med sine nærmeste medarbeidere, menn

som Kardelj, Rankovitsj, Djilas Vukmanovitsj alle de som skulle bety så meget både under parti- sankampene og i etterkrigstida. De kalte Tito for »gammerne« »Stare som det heter på serbo-kroatisk.« Konferansen ble overmåte viktig og betydningsfull når det gjaldt de store linjene i partisanesenes strate- giske opplegg. Alle ville de

kjempe landet fritt for fremmede tropper. De bodde krefter i det jugoslaviske folk som senere vant en hel verdens beundring og respekt. Jugoslavia kvittet seg av med monarkiet og det førte til Titos maktovertakelse. Det ble fire års lang kamp, en tid fylt av lidelser. Oppoffrelse og savn. Landet må erobres tilbake bit for bit.

»Død over fascismen, — Frihet for folket!« Under den ene parol- en gikk de jugoslaviske partisa- nene til en kamp på liv og død mot en overmektig fiende med enorme resurser til rådighet. I disse årene er Jugoslavias historie, Titos historie!

(Framhold)